

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI:NO:

**ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2024-2025 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 9. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. YAZILI CEVAP ANAHTARI**

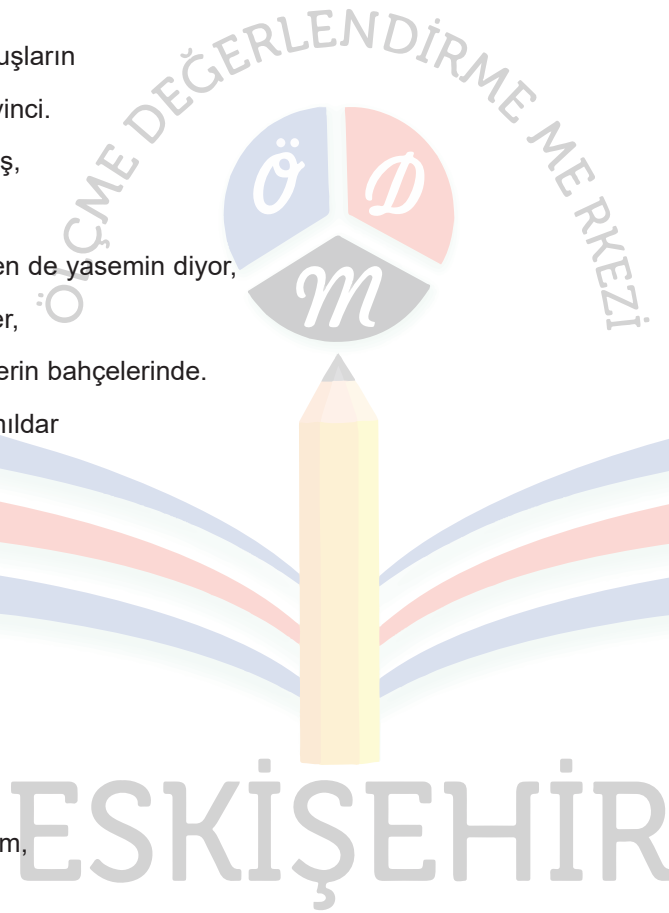
Okulunuzun Adı

.....

.....

BU SABAH HAVA BERRAK

“Bu sabah hava berrak;
Bu sabah her şey billurdan gibi.
Gök masmavi bu sabah,
Güzel şeyler düşünelim diye.
Yemyeşil oluvermiş ağaçlar,
Bulutlara hayretinden.
Işıldıyor kanat seslerinde kuşların
İlk uçtukları günün altın sevinci.
Karlı dağlardır sefere çıkmış,
Vadideki suyun şırıltısında.
Ben gülüm, ben karanfil, ben de yasemin diyor,
Renk renk kokularla çiçekler,
Sahiplerinden memnun evlerin bahçelerinde.
Boy boy insan gölgeleri kımıldar
Güneşi içmiş kaldırımlarda.
Belli adım atışlarından,
İçlerinden geçen şey.
Bütün erkekler delikanlı,
Bütün kadınlar genç kız,
Fakirinde refah,
Hastasında sağlık.
Sorulsa çocuk bahçesi derim,
Karşı bayırdaki mezarlık.
Bu sabah hava berrak,
Bu sabah her şey billurdan gibi.”

TDE2.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

1. “Bu Sabah Hava Berrak” şiirinin temasını yazınız. (15 Puan)

Umut

TDE2.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

2. Aşağıda verilen dizelerdeki söz sanatlarını bularak anlatıma sağladığı katkıyı açıklayınız. (5 x 6 =30 puan)

Güzel şeyler düşünelim diye Yemyeşil oluvermiş ağaçlar	Hüsn-ü talil: Ölenlerin dünyaya dönmeşiğini yerlerinden memnun olmalarına bağlıyor.
Neden böyle düşman görünürsünüz Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?	Tezat: Şair bu dizelerde "dost" ve "düşman" karşıt sözcüklerini bir arada kullanarak anlamı daha da güçlendirmiş: böylece "tezat" sanatı yapılmıştır.
Dünyada ahrete gidip gelmemek Olmasa iktiza eder ölmemek "Balık baştan kokar", bunu bilmemek Seyrani gafilin ahmaklığından	İrsal-i Mesel: Bu dörtlükte, 3. dizede "balık baştan kokar", atasözü dörtlüğe uygun biçimde söylenmiş ve irsal-i Mesel sanatı yapılmıştır.
Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu Kerem'in sazına cevap veren bu Kuruyan gözlere yaş gösteren bu Sızmadı toprağa çoban çeşmesi	Telmih: Bu dörtlükte şair, "Aslı ve Kerem" sözleriyle ünlü "Kerem ve Aslı" adlı aşk hikâyesini çağırıştır-maktadır.
Kurban olam kurban olam Beşikte yatan kuzuya	Açık İstiare (eğretileme): Bu dizelerde, beşikte yatan bebek, kuzuya benzetilmiştir. Ancak benzetilen (bebek) söylenmemiş, kendisine benzetilen (kuzu) söylenerek "açık istiare" yapılmıştır.

TDE2.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

3. Aşağıda verilen cümleleri kanıtlanabilirlik açısından değerlendirerek cümlelerin türünü yazınız. (4 x 5 =20 puan)

Ne kadar güzel bir sabaha uyandık bugün.	Öznel
Aralık ayının son haftasında yıllık izne çıkacak.	Nesnel
Eserleri Eflatun, Yelken gibi başarılı dergilerde yayınlanacak.	Öznel
Tarık Buğra, Cumhuriyet Dönemi'nin en önemli yazarları arasında yer alır.	Öznel

TDE4.3. Edebî söyleyişin inceliğini yansıttığı yazısında kural uygulayabilme

4. Aşağıda verilen cümlelerdeki yazım yanlışlarını düzelterek yanlarına yazınız. (4 x 5 =20 puan)

Bir çok güzel anıyla bu şehirden ayrılıyorz.	Birçok güzel anıyla bu şehirden ayrılıyorz.
20 haziranda tatile çıkacağım için çok mutluydum.	20 Haziran'da tatile çıkacağım için çok mutluydum.
TDK'nın dün yapılan toplantısında yeni kararlar alındı.	TDK'nin dün yapılan toplantısında yeni kararlar alındı.
Dün, akşama kadar yalnızca otuzbeş soru çözmüş.	Dün, akşama kadar yalnızca otuz beş soru çözmüş.

TDE4.3. Edebî söyleyişin inceliğini yansıttığı yazısında kural uygulayabilme

5. İnsan, varoluşçu filozofların da vurguladığı üzere "bir durum" ya da "bir bağlam" içindeki varlıktır yani insan kendisini doğal ve tarihsel bir konum içinde bulan ve özgür atılımlarıyla bulunduğu durumu şekillendirebilen, ona katkı yapabilen bir varlıktır. İşte insanın eli, emeği ve düşüncesiyle yaptığı her katkı, yarattığı her şey kültür adını alır.

Metinde ağır basan düşünceyi geliştirme yolunu yazınız. (15 Puan)

Tanımlama